

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
КОМПОЗИЦІЯ (ювелірна справа)
(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Композиція**» складена
(назва навчальної дисципліни)

відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від 25.03.2024 р.) та введено в дію наказом № 101 від 26.03.2024 р.

Розробники: Дарій Ілля Дмитрович – асистент кафедри ДПОМ, член Співки дизайнерів України;

Викладачі: Дарій Ілля Дмитрович – асистент кафедри ДПОМ, член Співки дизайнерів України;

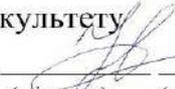
Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Євгенія Новак
(підпис) (прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна "**Композиція (ювелірна справа)**" є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, предметом вивчення якої є ознайомленні студентів із багатою культурною спадщиною Буковини через вивчення

різноманітних видів декоративно-прикладного мистецтва, які сформувалися в результаті історичних, соціальних, етнічних та економічних впливів на регіон.

Робочою програмою освітньої компоненти «**Композиція (ювелірна справа)**» передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна "Композиція" має на меті надати студентам фундаментальні знання та навички з композиції, стилізації та орнаментального проектування, необхідні для професійної діяльності в галузі мистецтва та дизайну. Курс фокусується на розвитку розуміння композиційних принципів, здатності гармонійно поєднувати традиційні та сучасні методи стилізації, формуванні індивідуального творчого підходу та професійному виконанні композиційних завдань.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни "Композиція (ювелірна справа)" передбачає освоєння теоретичних основ композиції, гармонії форми та кольору, з урахуванням специфіки ювелірного мистецтва. Студенти вивчають технологічні особливості роботи з орнаментальними, рослинними, анімалістичними та геометричними мотивами, адаптованими до ювелірних виробів. В процесі навчання здобуваються навички стилізації природних форм та створення композиційних рішень для ювелірних прикрас, враховуючи ергономіку та функціональність. Студенти опановують традиційні та цифрові технології проектування ювелірних композицій. Особлива увага приділяється розробці авторських ювелірних прикрас, де студенти можуть реалізувати свій творчий потенціал. Дисципліна сприяє вихованню естетичного смаку, розвитку творчого мислення та формуванню індивідуального стилю в ювелірній композиції

Пререквізити

Основними дисциплінами, що забезпечують базу для вивчення "Композиції", є: "Рисунок", який закладає основи розуміння форми, пропорцій та світлотіні; "Живопис", що сприяє розвитку навичок роботи з кольором, його гармонією та композицією; "Історія декоративно-прикладного мистецтва", що знайомить з традиціями та стилями в мистецтві, а також з принципами стилізації; "Професійна майстерність", що надає необхідні технічні навички для роботи з різноманітними матеріалами та створення проектних рішень.

Постреквізити

Вивчення дисципліни «**Композиція**» є важливою складовою підготовки студентів до подальших курсів та професійної діяльності. Отримані знання та навички будуть використані у таких дисциплінах, як "Історія сучасного мистецтва", де аналізуються композиційні рішення у сучасному художньому процесі при створенні ювелірних виробів, "Рисунок" і "Живопис", що сприяють удосконаленню технічної майстерності у візуальному мистецтві, роботи з кольорними відношеннями та композицією кольору та форми. "Професійна майстерність", де студенти покращують свої практичні навички у сфері мистецтва та дизайну, "Актуальні питання історії та культури України", що дозволяє розглядати композиційні принципи у контексті культурної спадщини. Окрім цього, курс "Іноземна мова" забезпечує підготовку до міжнародної співпраці у сфері мистецтва та дизайну, дозволяє аналізувати світовий досвід у композиційних практиках. Дисципліна

також є необхідною базою для розробки кваліфікаційних робіт та подальшої професійної діяльності у галузі мистецтва, декоративного мистецтва та проектування.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

Здобувач освіти повинен:

Знати:

- ✓ Основні етапи історії ювелірного мистецтва як виду декоративно-прикладного мистецтва; Техніки, стилістичні особливості та регіональні відмінності народного мистецтва.
- ✓ Символіку та семантику орнаментів у різних видах декоративно-прикладного мистецтва (ткацтві, різьбленні, ювелірних виробках тощо).
- ✓ Класифікацію і асортимент художніх виробів з металу, інших матеріалів і виробних каменів; Вплив історичних, етнічних і культурних чинників на розвиток мистецьких традицій регіону.
- ✓ Зв'язок декоративно-прикладного мистецтва Буковини із загальноукраїнськими та європейськими художніми традиціями.
- ✓ Основні принципи побудови форми. Розуміння взаємодії частин та їх функцій у композиції.

Вміти:

- ✓ Аналізувати та розрізняти композиційні прийоми;
- ✓ Вміти застосовувати основні композиційні прийоми у власній розробці дизайну;
- ✓ Розпізнавати та інтерпретувати символіку й зміст орнаментів та елементів традиційного мистецтва.
- ✓ Переносити творчі пошукові ескізи в чистовий проект.
- ✓ Вміти користуватися різними графічними засобами для досягнення творчих цілей.
- ✓ Створювати композицію простих та складних елементів.

Володіння:

- ✓ Знаннями принципів та елементів дизайну, таких як лінія, форма, текстура, колір та композиція. Методологією вивчення народного мистецтва та його впливу на сучасний дизайн.
- ✓ Вмінням створювати ескізи та детальні малюнки ювелірних виробів. Компетенціями міжкультурної комунікації у сфері вивчення мистецьких традицій.
- ✓ Знаннями основних принципів теорії кольору, включаючи кольорову гармонію та контрасти. Знаннями для адаптації традиційних мотивів Буковини у сучасному мистецькому та дизайнерському середовищі.
- ✓ Знаннями роботи з різними типами металів (золото, срібло, платина) та каменів (дорогоцінні, напівдорогоцінні, синтетичні), що використовуються у ювелірній справі.
- ✓ Вмінням працювати з графічними програмами. Використовувати програми для моделювання та візуалізації ювелірних виробів.
- ✓ Знаннями історії ювелірного мистецтва (основні стилі та епохи в ювелірному мистецтві)
- ✓ Розумінням принципів пропорцій та симетрії. Знаннями правил пропорційності та симетрії при створенні композицій.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3,4	6	180		90	-	-	90	-	3 залік 4 іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура змісту навчальної дисципліни 2 курс 3 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Жіночі ювелірні сережки											
Тема 1. Проект сережок в народному стилі (2 пари)			1 0									
Тема 2. Проект сережок в рослинному або геометричному стилі з використанням інкрустації (2 пари)			1 0									
Тема 3. Проект сережок малих форм з інкрустацією (1 пара).			1 0									
Самостійна робота: Проект чоловічої печатки							30					
Разом за ЗМ1			3 0				30					
Усього годин	60		3 0				30					

**Структура змісту навчальної дисципліни
2 курс 4 семестр**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Проект чоловічого перстня простої масивної форми			1 0									
Тема 2. Проект чоловічого перстня з кастом для глухої закріпки каміння			1 0									
Тема 3. Проект жіночої каблучки			1 0									
Тема 4. Проект жіночої каблучки інкрустованої камінням з додатковими стилізованими деталями			1 5									
Тема 5. Проект перстня на основі народних мотивів			1 5									
Самостійна робота: Проект мінімалістичного модульного браслету							60					
Разом за ЗМ1							60					
<i>Усього годин</i>	120		6 0				90					

Тематика семінарських занять – не передбачено навчальним планом

Тематика практичних занять
2 курс 3 семестр

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Проект сережок в народному стилі (2 пари)	10
2.	Проект сережок в рослинному або геометричному стилі з використанням інкрустації (2 пари)	10
3.	Проект сережок малих форм з інкрустацією (1 пара).	10
	Разом	30

Тематика практичних занять
2 курс 4 семестр

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Проект чоловічого перстня простої масивної форми	10
2.	Проект чоловічого перстня з кастом для глухої закріпки каміння	10
3.	Проект жіночої каблучки	10
4.	Проект жіночої каблучки інкрустованої камінням з додатковими стилізованими деталями	15
5.	Проект перстня на основі народних мотивів	15
	Разом	60

Тематика лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

Самостійна робота студента
2 курс 3 семестр

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Проект чоловічої печатки	30
	Разом	30

Самостійна робота студента
2 курс 4 семестр

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Проект мінімалістичного модульного браслету	60

	Разом	90
--	-------	----

Практичний зміст програми навчальної дисципліни 2 курс 3 семестр

Тема 1. Проект сережок в народному стилі (2 пари)

Завдання: Розробка композиції, в якій народні символи чи орнаменти гармонійно поєднуються, відображаючи традиційні народні мотиви

Склад та вимоги:

Студент розробляє дизайн сережок, в якому традиційний народний орнамент органічно поєднується з формою виробу. Композиція сережок вирізняється плавністю ліній, ритмічним повторенням елементів та збалансованістю декоративного оздоблення, що відповідає традиціям народного мистецтва.

Мета: Навчитися адаптувати традиційні символи до форми сережок, створювати композиції з урахуванням властивостей металу та його текстури, експериментувати зі стилізацією.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (акварель, гуаш, акрил, графічні редактори).

Матеріали:

Традиційні (акварель, гуаш, акрил, туш, маркери).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, Procreate).

Тема 2. Проект сережок в рослинному або геометричному стилі з використанням інкрустації (2 пари)

Завдання: Студент створює пари сережок, в яких орнамент (рослинний або геометричний) гармонійно поєднується з формою виробу. Композиція відрізняється плавністю ліній, ритмічним повторенням елементів та збалансованістю подання різного виду каміння.

Склад та вимоги:

Робота має відповідати вимогам сережок врахувати особливості вертикальної композиції, ритм, симетрію або асиметрію. Кольорову гаму каміння чи емалі підібрати відповідно до обраного стилю - рослинного або геометричного.

Мета: Освоєння особливостей композиції на вертикальній площині та адаптація рослинного або геометричного орнаменту до сучасної розробки проекту сережок.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Техніка виконання – довільна, з можливістю використання традиційних матеріалів або цифрових інструментів.

Матеріали:

Традиційні (акрил, гуаш, олія, темпера, туш).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, Procreate).

Тема 3. Проект сережок малих форм з інкрустацією (1 пара).

Завдання: Розробка малих форм сережок з інкрустацією (1 пара) в сучасному або традиційному (на вибір) стилі.

Склад та вимоги:

Композиція сережок має містити ритмічні та кольорові акценти, з урахуванням прозорості та світлопроникності інкрустованих елементів

Мета: Освоєння принципів правильного розміщення каміння, експериментування з фактурою та різними видами каміння.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Використання традиційних технік або цифрових методів для створення ескізу.

Матеріали:

Традиційні (акрил по склу, вітражні фарби, туш, гуаш, акварель).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW).

Практичний зміст програми навчальної дисципліни 2 курс 4 семестр

Тема 1. Проект чоловічого перстня простої масивної форми

Завдання: Розробка чоловічого перстня простої масивної форми з урахуванням різних текстур та методів гравіювання

Склад та вимоги:

Студент створює проект чоловічого перстня простої форми, в якому гармонійно поєднуються текстури металу та методи гравіювання між собою, враховуючи специфіку особливості конструкції виробу.

Мета: Освоєння принципів компоювання простої масивної форми з додатковими технологічними принципами гравіювання чи створенням текстур.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (акрил по тканині, батік, шовкографія, текстильні фарби).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CLO 3D).

Тема 2. Проект чоловічого перстня з кастом для глухої закріпки каміння

Завдання: Створити проект чоловічого перстня з кастом для глухої закріпки каменю, що дозволить студенту освоїти техніку глухої закріпки, навчитися проектувати складні ювелірні вироби та враховувати особливості чоловічого стилю

Склад та вимоги:

Робота повинна враховувати функціональність перстня, гармонійне поєднання технік та текстур

Мета: Освоєння принципів компоювання касту на перстні, експериментування з композиційними рішеннями та деталями

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (акрил, темпера, олія, текстурні пасти).

Цифрові (Adobe Photoshop, Procreate, SketchUp, 3ds Max).

Тема 3. Проект жіночої каблучки

Завдання: Створення проекту жіночої легкої каблучки простої форми

Склад та вимоги:

Студент розробляє проект однієї жіночої каблучки, яка характеризується простотою у виконанні легкою, зручною при носінні. Робота повинна бути гармонійно збалансована формою, кольором і тематикою.

Мета: Студент повинен вміти створювати ескізи та проекти простих жіночих каблучок, враховуючи їх форму, розмір, колір та інші особливості.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (текстильні фарби, акрил, шовкографія).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW).

Тема 4. Проект жіночої каблучки інкрустованої камінням з додатковими стилізованими деталями

Завдання: Створити проект жіночої каблучки, в якій каміння великих чи малих розмірів відіграє ключову роль. Розміщення та форма каменів повинні бути естетично інтегровані, підкреслюючи їх природну красу та сяйво.

Склад та вимоги:

Студент розробляє проект жіночої каблучки з інкрустацією камінням та стилізованими деталями (вигляд спереду, збоку, вигляд в перспективі). Інкрустація камінням повинна бути виконана з урахуванням їх властивостей та особливостей огранювання.

Мета: Студент повинен вміти створювати ескізи та креслення ювелірних виробів, враховуючи різні техніки та матеріали для досягнення бажаного результату.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (текстильні фарби, акрил, шовкографія).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW).

Тема 5. Проект перстня на основі народних мотивів

Завдання: Розробити проект перстня, натхненного українськими народними мотивами, де ключову роль відіграє гравіювання. Гравіювання повинно бути виконане в традиційній техніці та відображати обраний народний мотив.

Склад та вимоги:

Студент розробляє проект графічного зображення каблучки в кольорі з детальним промальовуванням елементів гравіювання. Обґрунтування вибору форми, кольору та стилістичних рішень з посиланням на народні традиції.

Мета: Поглибити знання про українську культуру та народні традиції, розвинути здатність до інтерпретації народних мотивів в сучасній розробці дизайну.

Формат роботи:

Формат – А1 або А2 (на вибір студента).

Розпис у довільній техніці (традиційні матеріали або цифрові методи).

Матеріали:

Традиційні (текстильні фарби, акрил, шовкографія).

Цифрові (Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW).

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни “Композиція”

Види контролю:

Поточний контроль здійснюється протягом семестру та включає усне опитування, письмові роботи, практичні завдання та тестування. *Усне опитування* використовується для перевірки знань з основ композиції: стилізації природних мотивів, правил побудови геометричних орнаментів, принципів гармонізації кольору, симетрії, ритму та контрасту в побудові ювелірних прикрас. Особлива увага приділяється знанню різновидів огранювання, типів закріпки каменів. *Письмовий контроль* охоплює виконання самостійних робіт, термінологічних диктантів (з акцентом на ювелірну термінологію), есе, рефератів на теми, пов'язані з історією ювелірного мистецтва, аналізом стилів та напрямків, а також написання тез доповідей на конференції. *Практичний контроль* передбачає виконання графічних композиційних завдань, стилізацію природних форм для ювелірних виробів, розробку авторських ескізів ювелірних прикрас з урахуванням ергономіки та технології виготовлення. Студенти працюють над створенням колекцій прикрас, проектуванням індивідуальних замовлень, а також розробкою 3D-моделей в

програмі Blender чи 2D-зображень в Adobe Photoshop, Illustrator, CorelDRAW. **Тестовий контроль** застосовується для перевірки теоретичних знань з композиції ювелірної справи і проводиться у формі стандартизованих тестів у системі Moodle.

Рубіжний контроль проводиться після кожного змістового модуля, студенти презентують авторські проекти ювелірних прикрас, демонструючи свої творчі здібності, оригінальність та вміння застосовувати композиційні принципи на практиці. Під час презентації студенти аргументують свій вибір форми, матеріалів, технік виконання та декоративних елементів.

Підсумковий контроль проводиться у формі перегляду з комісією, до складу якої входять 3–5 викладачів за фахом. На перегляд виставляються: практичні роботи (ескізи ювелірних прикрас, макети, 3D-моделі, створені студентами протягом семестру); самостійні проекти (авторські колекції прикрас, розроблені студентами з урахуванням обраної концепції, стилю та технології виготовлення). Оцінювання здійснюється на основі технічної майстерності тобто на скільки добре студент володіє графічними техніками, інструментами 2-D або 3D-моделювання, знання технології виготовлення ювелірних виробів., також важливим аспектом є композиційне вирішення застосовувати принципи гармонізації кольору, симетрії, ритму та контрасту в розробці прикрас. Важливою деталлю при оцінюванні вважається інноваційний підхід студента до проекту, його оригінальність ідеї, творчий пошук нових форм та матеріалів і технік. Невід'ємною частиною проекту естетичні якості виконання

Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами, аналізуючи їхні досягнення, сильні та слабкі сторони, надаючи рекомендації щодо подальшого вдосконалення навичок та розвитку творчого потенціалу. Такий підхід сприяє формуванню аналітичного мислення, самокритичності та розумінню власного художнього стилю в контексті ювелірного дизайну.

Форми контролю:

- ✓ Індивідуальний контроль полягає у створенні кожним студентом власного ювелірного проекту (наприклад, ескіз каблучки, сережок або кільце) від початку до кінця самостійно, демонструючи вміння втілювати свої ідеї в художній формі."
- ✓ Груповий контроль передбачає співпрацю студентів у малих групах для розробки концепції та розробки колекції ювелірних виробів. Це сприяє розвитку навичок командної роботи, розподілу ролей та ефективної комунікації для досягнення спільної мети
- ✓ Взаємний контроль полягає у конструктивному аналізі та критичній оцінці робіт однокласників з метою взаємного навчання та вдосконалення композиційних рішень у ювелірному дизайні. Студенти вчаться аргументувати свою точку зору та надавати цінні поради.
- ✓ Самоконтроль передбачає рефлексію над власним творчим процесом, аналіз успіхів та помилок, а також пошук шляхів для вдосконалення майстерності у створенні ювелірних прикрас. Студенти вчаться об'єктивно оцінювати свої роботи та визначати напрямки для подальшого розвитку.

Загальні підходи до оцінювання:

Викладачі оцінюють роботи студентів, переглядаючи їх творчі проекти. Це допомагає оцінити роботи справедливо та звернути увагу не тільки на те, як добре вони зроблені, але й на те, наскільки цікавими є ідеї студентів. Найважливіше - це побачити готові роботи, в яких студенти показали, що вміють робити складні речі, поєднуючи різні матеріали та техніки. Коли студенти працюють разом над проектами, викладачі можуть побачити, як вони вміють домовлятися, ділити роботу та досягати успіху разом.

Важливим етапом оцінювання є презентація та захист проектів. Під час презентації студенти не лише представляють свої роботи, а й демонструють вміння чітко та переконливо доносити свої ідеї, обґрунтовувати вибір рішень, а також критично аналізувати проекти, висловлюючи конструктивні зауваження. Оцінка індивідуальних

творчих робіт враховує такі критерії, як оригінальність задуму, відповідність обраному стилю та грамотне використання композиційних принципів.

Окрему увагу у процесі навчання приділяють використанню сучасних технологій, зокрема цифрових програм (Adobe Creative Suite, SketchUp).

Для глибшого розуміння декоративно-прикладного мистецтва студенти не лише виконують практичні завдання, а й відвідують музеї, де мають змогу ознайомитися з реальними творами мистецтва. Екскурсії Буковиною дозволяють студентам дослідити культурні особливості регіону. Самостійна підготовка екскурсій є важливим завданням, яке сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, розвитку комунікативних навичок та вміння презентувати інформацію.

Обов'язковим компонентом курсу є самостійна робота студентів, яка охоплює широкий спектр завдань: від ескізів та наукових статей до рефератів, тез та наукових проєктів, що можуть бути представлені на конференціях, конкурсах та виставках. Оцінювання самостійних робіт базується на науковій обґрунтованості, відповідності тематиці, якості оформлення, оригінальності підходу та повноті розкриття матеріалу.

Такий комплексний підхід до контролю та оцінювання дозволяє ефективно перевірити рівень підготовки студентів, сформувані необхідні професійні навички, креативне мислення та здатність до самостійного аналізу композиційних рішень у сфері декоративно-прикладного мистецтва.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Композиція»

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for-malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-na-vch-zdobuvachiv.pdf>). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Наприклад, Студент пройшов курс «Основи композиції: створення орнаментів» на платформі **Coursera** (<https://www.coursera.org/learn/design-fundamentals>) та отримав відповідний сертифікат. За цей студент може отримати **10 балів** з теми «Художні основи створення декоративних мотивів» (модуль 1).

Якщо студент пройшов курс, наприклад, «Креативний підхід до традиційного розпису» на платформі **Prometheus**, і має сертифікат, він отримує **2 бали**, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою

навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Композиція» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6258>

Форма проведення – Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного курсів. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «зараховано» – студент глибоко і всебічно володіє теоретичними знаннями з основ композиції, стилізації, гармонізації кольорів та побудови орнаментальних форм. Вільно аналізує художньо-композиційні рішення, застосовує набуті знання у практичних завданнях, демонструє високий рівень графічної підготовки, креативності та точності виконання композиційних робіт. Вільно аргументує вибір композиційних елементів, логічно мислить, самостійно розробляє оригінальні творчі рішення. Роботи виконані на високому художньому рівні, відповідають усім вимогам курсу, демонструють авторський підхід. Студент бере активну участь в обговореннях, творчих дискусіях, своєчасно виконує всі завдання та презентує свої проекти на високому рівні.

B, C – «зараховано» – студент добре засвоїв теоретичні основи курсу, знайомий із рекомендованою літературою, правильно застосовує основні принципи композиції у практичних завданнях. Роботи виконані охайно, містять правильні композиційні рішення, але можуть мати незначні похибки у стилізації або гармонізації елементів. Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює своє бачення композиційних завдань, однак допускає дрібні неточності у побудові композиції або виборі кольорової гами. Виконані завдання відповідають вимогам курсу, проте не завжди демонструють високий рівень

оригінальності або експериментального підходу. Участь у дискусіях активна, але не завжди впевнена.

D, E – «зараховано» – студент в основному знайомий з курсом, але демонструє поверхове розуміння композиційних принципів. Виконані роботи мають композиційні недоліки, стилізація форм неточна, кольорові рішення непереконливі. Практичні навички засвоєні частково, студент невпевнено працює з графічними техніками, припускається помилок у пропорціях, ритмічних побудовах, симетрії. Відповіді неповні, спостерігаються плутанина в поняттях та слабкі аналітичні навички. Деякі завдання виконані не в повному обсязі або подані із запізненням. Студент не проявляє ініціативи в творчих дискусіях, допускає неточності у термінології та логіці викладу матеріалу.

FX – «не зараховано» з можливістю перескладання – студент не опанував основні поняття курсу, слабо знайомий з теоретичним матеріалом, не орієнтується у принципах стилізації, композиції, гармонізації форми та кольору. Виконані роботи мають значні недоліки, відсутня стилістична узгодженість, лінійна і пропорційна побудова форми помилкова. Використання композиційних засобів хаотичне, творчий задум не прослідковується. Студент не може пояснити свої рішення, демонструє слабе розуміння термінології та логіки композиційних побудов. Значна частина завдань не виконана або подана неякісно. Спостерігаються пропуски лекцій та практичних занять, що негативно вплинуло на рівень засвоєння матеріалу.

F – «не зараховано» з обов’язковим повним курсом – студент не засвоїв основ композиції, не знайомий із програмним матеріалом і рекомендованою літературою. Відсутні практичні навички роботи з графічними техніками та стилізацією форм. Роботи або повністю відсутні, або виконані на незадовільному рівні, містять грубі помилки у композиційній побудові, відсутня логіка, ритм, гармонія. Студент не може пояснити принципи композиційних рішень, демонструє низький рівень зацікавленості, часті пропуски занять. Відсутня ініціатива до вдосконалення власних навичок. Для повторного складання курсу необхідне повторне вивчення дисципліни з виконанням усіх передбачених навчальним планом завдань.

**Розподіл балів, які отримують студенти
2 курс 3 семестр**

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)			Кількість балів (екзамен)	Сумарн а к-ть балів
Змістовий модуль 1			40	100
T1	T2	T3		
20	20	20		
Критерії для змістовного модуля №1			Критерій до екзамену	

<p>Студент повинен продемонструвати вміння застосовувати композиційні принципи в розробці проекту над розробкою жіночих сережок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чітко визначити композиційний центр предмету, щоб композиційний центр був збалансований та гармонійно поєднувався з іншими елементами; - визначати пропорції співвідношення розмірів різних елементів виробу, щоб пропорції були гармонійними та створювали відчуття цілісності. - враховувати особливості симетрії та асиметрії при створенні проекту сережок. 	<p>Екзамен полягає у перегляді робіт комісією викладачів (3-5 осіб). На оцінювання виносяться всі роботи, виконані в рамках курсу, як практичні, так і самостійні. Після оцінювання викладачі проводять індивідуальні бесіди зі студентами, під час яких аналізують їхні успіхи та недоліки, а також дають рекомендації щодо подальшого розвитку.</p> <p>Критеріями оцінювання є <i>теоретична підготовка</i>, яка представляє собою глибоке розуміння принципів композиції, гармонії форми та кольору, стилізації та орнаментального дизайну, невід'ємною частиною є <i>графічна майстерність</i> чіткість, охайність, відповідність завданню, композиційна грамотність. Важливою деталлю в оцінюванні є <i>творчий потенціал</i>, тобто оригінальність рішень, стилістична довершеність, індивідуальний почерк. Враховуються аналітичні здібності – це вміння пояснювати свій композиційний вибір та аргументувати прийняті рішення. Вагомими в оцінюванні є практичні навички: володіння композиційними техніками в різних видах мистецтва, зокрема у створенні рослинних, анімалістичних та геометричних стилізацій.</p>	
--	--	--

**Розподіл балів, які отримують студенти
2 курс 4 семестр**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)					Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
15	15	20	10			
Критерії для змістовного модуля №1					Критерій до екзамену	

<p>При розробці проекту персня студент повинен продемонструвати вміння застосовувати композиційні принципи, такі як:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначення та збалансування композиційного центру. - Визначення гармонійних пропорцій елементів. - Врахування особливостей симетрії та асиметрії. 	<p>Екзамен полягає у перегляді робіт комісією викладачів (3-5 осіб). На оцінювання виносяться всі роботи, виконані в рамках курсу, як практичні, так і самостійні. Після оцінювання викладачі проводять індивідуальні бесіди зі студентами, під час яких аналізують їхні успіхи та недоліки, а також дають рекомендації щодо подальшого розвитку.</p> <p>Критеріями оцінювання є теоретична підготовка, яка представляє собою глибоке розуміння принципів композиції, гармонії форми та кольору, стилізації та орнаментального дизайну, невід'ємною частиною є графічна майстерність чіткість, охайність, відповідність завданню, композиційна грамотність. Важливою деталлю в оцінюванні є творчий потенціал, тобто оригінальність рішень, стилістична довершеність, індивідуальний почерк. Враховуються аналітичні здібності – це вміння пояснювати свій композиційний вибір та аргументувати прийняті рішення. Вагомими в оцінюванні є практичні навички: володіння композиційними техніками в різних видах мистецтва, зокрема у створенні рослинних, анімалістичних та геометричних стилізацій.</p>	
--	---	--

Питання для самоконтролю та контролю навчальних досягнень студента з навчальної дисципліни "Композиція"

1. Які основні композиційні принципи необхідно враховувати при створенні проекту ювелірних виробів, таких як сережки та персні?
2. Як використовувати ритм у композиції сережок та перстнів для створення цікавого та гармонійного виробу? Наведіть приклади.
3. Які існують види симетрії та як вони можуть бути застосовані в розробці сережок та перстнів?
4. У чому полягає різниця між симетричними та асиметричними композиціями, та які переваги та недоліки кожного підходу?
5. Як досягти балансу в асиметричній композиції сережок або персня?
6. Яким чином динаміка може бути відображена в розробці ювелірних виробів, таких як сережки та персні? Наведіть приклади.
7. Як створити відчуття статичності та спокою в композиції сережок або персня?
8. Які фактори впливають на сприйняття композиції ювелірного виробу, такі як розмір, колір, форма та текстура?
9. Як використовувати колір для підсилення композиційного центру в сережках або перстнях?
10. Які існують сучасні тенденції у композиції ювелірних виробів?

Методи та освітні технології навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

- 1) *традиційні* дидактичні методи та прийоми:

- *словесні*: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- *наочні*: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- *практичні*: вправи, практичні роботи тощо.

2) *інноваційні* методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom), метод проєктів;

3) *інтерактивні* методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study)); елементи навчального тренінгу.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyikodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.

Рекомендована література

Фахова (основна) література:

1. Алекс В. Вайт. "Основи графічного дизайну. Третє видання". – Київ: ArtHuss, 2019.
2. Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс. "Графічний дизайн: Нові основи". – Київ: ArtHuss, 2018.
3. Кравченко А. П. Основи композиції в декоративному мистецтві. – Харків, 2011.
4. Куленко М.Я. Основи графічного дизайну. – К., 2006.

5. Потрашкова Л.В. "Основи композиції та дизайну". Навчальний посібник. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013.
6. Сергієнко Л. В. Декоративно-прикладне мистецтво: основи технік і технологій. – Львів, 2010.
7. Josef Albers. Interaction of Color. – Yale University Press, 2006.

Допоміжна література:

1. Дяченко С. М. Традиції та інновації в декоративно-прикладному мистецтві. – Київ, 2016.
2. Престон Блер. "Мальована анімація з Престоном Блером". – Київ: ArtHuss, 2018.
3. Стівен Геллер, Сеймур Кваст. "Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів". – Київ: ArtHuss, 2018.
4. Тимошенко В. В. Основи кольорознавства в декоративному мистецтві. – Одеса, 2013.
5. Фредерік Рамстедт. "Мистецтво загишки". – Київ: ArtHuss, 2019.
6. Чекалова Г. О. Техніки декоративного живопису. – Київ, 2012.
7. Ellen Lupton. Thinking with Type: A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, & Students. – Princeton Architectural Press, 2014.